

2009/00312
Hof Den Bosch

OB Tabel I post a30

Levering hand- en werkboek met bijbehorende CD-Rom één levering

Toelichting minister van 9 juli 2010 nr. DGB 2010-3947, n.a.v. uitspraak Hof Den Bosch van 4 juni 2010, nr. 2009/00312, tijdvak 01-01-2002 t/m 31-12-2004

Belanghebbende, de fiscale eenheid X bv, maakt sinds 2004 onderdeel uit van een internationaal opererend uitgeverconcern. Zij is uitgever van educatieve leermiddelen en ontwikkelt leermiddelen voor zowel basis als voortgezet onderwijs en beroep- en volwassen educatie. Een door haar ontwikkeld educatief leermiddel bestaat uit een complete lesmethode, met een handboek, werkboek docenteditie en aanverwante artikelen. X bv levert vrijwel uitsluitend aan scholen en retailers, zoals boekhandels.

Van het hand- en werkboek dat bij de gedingstukken is gevoegd, maakt een CD - Rom deel uit, die aan de binnenkant van het werkboek is geplakt. Deze boeken met CD-Rom zijn exemplarisch voor alle hand- en werkboeken met CD-Rom waarop de naheffingsaanslag betrekking heeft. De geleverde hand/werkboeken voldoen aan de eisen zoals gesteld in Tabel I, post a 30.

In geschil is of bij de levering van het hand- en het werkboek met bijbehorende CD Rom sprake is van afzonderlijke leveringen, waarbij de boeken zijn belast tegen het lage tarief en de CD-Rom tegen het normale tarief.

Rechtbank

De CD-Rom is in dit zodanig complementair ten opzichte van het werkboek, dat uitgegaan moet worden van de levering van één goed, bestaande uit een werkboek en een CD-Rom. De levering van het werkboek met CD-Rom moet dan onder de gegeven omstandigheden voor de omzetbelasting worden aangemerkt als de levering van een boek als bedoeld in post a 30 van Tabel I behorende bij de Wet OB en is geheel belast naar het lage tarief.

Hof

Gewezen wordt op jurisprudentie van het Hof van Justitie waaruit blijkt dat, teneinde te bepalen of de belastingplichtige verschillende van elkaar te onderscheiden prestaties dan wel één enkele prestatie verricht, moet worden bepaald wat de kenmerkende elementen zijn van de betrokken handeling. Het hof onderzoekt wat die kenmerkende elementen zijn van de door X bv bij het handboek en het werkboek geleverde CD-Rom.

Mede gelet op de ter zitting gegeven demonstratie van het gebruik van de CD-Rom is het hof er van overtuigd dat deze slechts een door de leerling als aanvulling op het handboek en het werkboek te gebruiken leermogelijkheid biedt.

Het door X aanbieden van de CD-Rom is volgens het hof voor haar cliënten geen doel op zich maar een middel om haar hoofdprestatie (de levering van hand- en werkboek) zo aantrekkelijk mogelijk te maken. De conclusie is dat de levering van het handboek en het werkboek een hoofdprestatie vormt en dat de levering van de CD-Rom moet worden beschouwd als een bijkomende prestatie die het lot van de hoofdprestatie deelt. Dat niet elke leerling gebruik maakt van de CD-Rom doet hier niet aan af. Het hoger beroep van de inspecteur is ongegrond. Het hof bevestigt uitspraak van de rechtbank.

De minister laat weten dat hij afziet van het instellen van cassatieberoep. Ter toelichting merkt hij het volgende op.

Het geschil betreft de beantwoording van de vraag of de levering van het handboek en het werkboek enerzijds en de daarbij behorende CD-Rom anderzijds voor de heffing van de omzetbelasting als twee afzonderlijke leveringen zijn aan te merken of als één (samengestelde) levering.

Het hof heeft die vraag beantwoord met inachtneming van het rechtskader uit de vaste jurisprudentie van het Hof van Justitie EU, o.a. de arresten van 25 februari

1999, nr. C-349/96 (CPP) en 11 juni 2009, nr. C-572/07 (Tellmer Property). Daarmee heeft het hof naar mijn mening derhalve geen blijk gegeven van een onjuiste rechtsopvatting uit te gaan. Vervolgens vergt de beantwoording een onderzoek van feitelijke aard.

Daartoe heeft het hof zich gebaseerd op de vaststaande feiten en de op grond van de aan de feitenrechter voorbehouden waardering van de bewijsmiddelen door het hof gepleegde aannames, die zijn opgenomen in de r.o. 4.4. t/m 4.6. van de uitspraak. De in die rechtsoverwegingen vermelde conclusies acht ik niet onbegrijpelijk, zodat daartegen niet met succes beroep in cassatie kan worden ingesteld. Gegeven deze conclusies valt het oordeel van het hof dat de levering van de CD-Rom moet worden beschouwd als een bijkomende prestatie, welke het fiscale lot van de hoofdprestatie de levering van het handboek en het werkboek deelt (absorptie), te billijken.

Voor de goede orde merk ik nog op dat mijn besluit van 15 december 2004, nr. CPP2004/2597M, V-N 2005/3.21, evenals de beantwoording van de kamervragen daarover, V-N 2005/32.27, hieraan niet afdoen. Mijn uitgangspunt in deze materie is dat er in de regel sprake zal zijn van twee afzonderlijke prestaties en dat pas bij (hoge) uitzondering sprake zal zijn van absorptie in die zin dat de levering van de CD-Rom het fiscale lot van de levering van het boek volgt.

In het onderhavige geval heeft het hof op basis van het feitenonderzoek tot een dergelijke uitzonderingssituatie kunnen concluderen. Volledigheidshalve wijs ik er nog op dat met ingang van 1 januari 2010 tabelpost I a 30 is uitgebreid.

Op grond van het vorenstaande heb ik afgezien van het instellen van beroep in cassatie.